

GARRANZA PROTI PREMIRJU.

Vstaški vodja pravi, da razpora nikakor ne morejo poravnati diplomatije.

HOČE SAM UNIČITI HUERTO.

Govori se, da namerava mehiški diktator odstopiti.

Washington, D. C., 3. maja. — Po medenjanju v mehiškem položaju se mora nadaljevati med Združenimi Državami in Huerto, če se bo sploh nadaljevalo, z izločbo Carranza. Zastopniki Argentine, Brazile in Chileja so nocoj sklenili, obvestiti tajnika Bryana, da ne morejo nadaljevati svojih prizadevanj pod pogoji, kakor jih je navedel za sprejem njihove ponudbe tajnik Bryan v svojem službenem pismu. Ta sklep posredovatelj je posledek sprejetja formalnega odgovora od generala Carranza na predlog za prenehanje sovražljivosti.

Upa uničiti Huerto.

General Carranza je izjavil, da prepir med njim in generalom Huerto ne more biti predmet posredovanja. Smotno je na položaj s stališča svojih upov, izjavlja Carranza, da bo sam lahko uničil Huertove čete in pognal Huerto v nepoznanost ali smrt. V teh okoliščinah smatra prenehanje sovražljivosti za neprimerno.

Iz tega sledi, da ne more sprejeti pogoja, da imenuje svojega zastopnika za udeležbo na posredovanju.

Bryan se upa.

V vladnih krogih še upajo, da bosta Carranza in Villa privolila v prenehanje sovražljivosti ter v pomirjenje Mehike potom prijaznega in mirnega posredovanja. Predsednik in tajnik Bryan sta v skrbih, da se upanje na mir, ki ga nudi posredovanje, ne razprši. Zato bo ta vlada nadaljevala pogajanje tako dolgo kakor mogoče, ker vsaka ura odlašanja pripomore k škodbi in končni pogubi Huerta.

Diktator je v tem nesrečnem položaju: Če opusti posredovanje, bo njegova odstranitev gotova vsled morebitnega sovražnega napada po Združenih Državah. Če privoli v nadaljevanje posredovanja, mu odpadejo carinski dohodki v Vera Cruz, ki ostane v posesti ameriških čet, in vsi pri-

pomočki mu poidejo v primeroma kratkem času.

Huerta hoče odstopiti, pravijo.

Vera Cruz, Mehika, 3. maja. — Trajne govornice se razširjajo tukaj, da namerava general Huerta odstopiti od začasnega predsedništva mehiškega pod pogojem, da se mu zagotovi varen odhod do kake luke in vkranje na krov kake inostranske vojne ladje. V nekaterih mehiških krogih v tem mestu se govori, da je bil pripravljen odstopiti že pred tednom dni, a ni mogel storiti tega vsled notranjih preprirov v njegovi vladi.

Dejstvo, da je iz mehiške vlade izginil Jose Lopez Portillo y Rojas, minister zunanjih zadev, obenem s poročili, da namerava nezadovoljstvo v glavnem mestu mehiškem proti Huertovi vladi, smatrajo tukaj za znamenje, da se položaj v kratkem izpremeni.

Vse mirno v glavnem mestu.

Vera Cruz, 3. maja. — A. W. Churley, telovadni učitelj kluba Y. M. C. A., ki je pravkar dospel iz mesta Mexico, pravi, da je bilo vse mirno v glavnem mestu, ko je isto zapustil v četrtek zvečer. Ameriški, mehiški in angleški člani omenjenega kluba so sedeli skupaj ravno tako priateljski kakor pred zasedbo Vera Cruz po ameriških četah.

Na begu iz Mehike.

Washington, D. C., 3. maja. — Nad 7.000 ubežnikov je spravila vlada Združenih Držav iz Mehike med zadnjima dvema tednoma. Kakih 3.000 Američanov je še ostalo tamkaj, ki se nahajajo večinoma med potjo v Vera Cruz in druge varne luke.

Selitev Američanov ni nova. Ko je Madero pričel svojo revolucijo proti Porfirio Diazu, je bilo od 75.000 do 100.000 Američanov v Mehiki. Mnogi izmed njih so odšli, ko se je pokazalo, da bo Diaz odstavljen. Drugi so začasno ostali, a so takoj ubežniki, ki je zavladal Huerta pred letom dni. Petnajstisoč se jih je izselilo lani, in ostalih 10.000 se izseljuje sedaj. Reševanje Američanov je stalo to vlado doslej do \$1.000.000. Vlada je dovolila in potrošila \$200.000 za mehiške ubežnike lani. Rdeči križ je tudi potrošil veliko vsoto, do \$50.000. Kongres je dovolil nadaljnjih \$500.000 pred desetimi dnevi.

Knežinja Hohenberg bolna.

Dunaj, 1. maja. — Knežinja Hohenberg, soproga avstrijskega prestolonaslednika nadvojvode Franca Ferdinanda, je v svojem gradu Konopišt na Češkem zbolela za vratno vnetico. Njeno stanje je opasno.

ŠE VEČ ZAVEZNIH ČET V COLORADO.

O strašni žaloigri pri Ludlowu, kjer je bilo mnogo žensk in otrok usmrčenih.

HUDE OBTOŽBE PROTI MILICI.

Priče izpovedale o nečuvnih nastopih milicijarjev.

Denver, Colo., 30. apr. — Ko so zavezne čete na lico mesta, je vladal mir danes v coloradskem strajkovišču. Družave čete se nadomestajo z zavezničmi. Stavkarji se baje razkropili.

Milica v Walsenburgu in Ludlowu se umakne v Denver. Doslej stavkarji še niso izročili orožja.

Moški vseh slojev in poklicev so se borili z rudarji v tej borbi. Je rekel nocoj G. Lawson, član glavnega odbora U. M. W. of M. "Toda nasprotovale ne bodo zavezničim četam. Nasprotovale ne bi bili milici, da niso združeni z isto 'gunmen' (rokovnjači). Sedaj se vračajo v svoja domovja — tisti, ki so jim še ostala. Satorišči pri Ludlowu in Forbeasu se spet postavita."

Takojšnja umaknitev državnih čet iz strajkovišča in hitro razorožba vseh rudniških stražnikov so med pogoji, ki jih imenujejo unijski voditelji.

"Brez tega je mir nemogoč," je rekel Lawson.

V guvernerjevem uradu so naznaili, da je šerif McAfee okrajja Weld naprosil pomoči, ker se je bal napada po stavkarjih na rudnike v sosesčini Fredericka. Oddelek 120 milicijarjev je še v Louisvillu.

Zavezne čete v Trinidadu.

Trinidad, Colo., 30. aprila. — Stavkarji in stražniki, ki so se bojevali v južnem Coloradu s prestanki deset dni, so nocoj položili svoje puške v stran in spali v svojih kempih ali zraven ocnih razvalin rudniških poslopj. Ženske in otroci, ki so trepetali in molili med pokanjem risanje in strojnih pušk, so se čutili varne, da so šli v svoje postelje.

Tako je bilo, ker je velik, prijazen, sivobratk mož privedel 300 zavezniških vojakov v Trinidad davi zarana in naznaili, da je tukaj zaradi zopetne naprave miru. Mož je bil major W. W. Holbrook, v poveljstvu 2. škadrone 5. konjiškega polka Združenih Držav. "Nismo tukaj, da se postavimo med stavkarje in njih prejšnje delodavce," je major pojasnil, ko je postavil kemp in se posvetoval z voditelji obeh strank. "Smo tu, da spet napravimo red. Zagotovili sta me sodelovanja obe stranki in trdno upam na končni uspeh."

Še več zavezniških čet v Colo.

Washington, D. C., 1. maja. — Iz vojnega departmanta je izšlo pozno nocoj povelje, počveteriti število zavezniških konjov v coloradskem premogarskem strajkovišču.

Ves 11. polk iz Fort Oglethorpe, Ga., in dve četi 12. polka iz Fort Robinsona, Neb., imajo takoj odriniti v strajkovišče, in polkovnik James Locket od 11. polka ima prevzeti vrhovno poveljstvo.

V poročilu na tajnika Garrisona je major Holbrook, poveljnik zavezniških čet v coloradskem stavkovišču, rekel, da so se zastopniki stavkarjev in operatorjev v sosesčini Walsenburga, Colo., dogovorili, izročiti svoje orožje.

O žaloigri pri Ludlowu.

Trinidad, Colo., 1. maja. — Pred koronersko poroto je danes R. J. McDonald, stenograf za vojaško komisijo, naravnost obdolžil nekega častnika coloradske milice, da je zaukazal "izčistiti" stavkarsko šatorišče pri Ludlowu in požgati stavkarske šatore. McDonald je izpričal v preiskavi o žrtvah bitke pri Ludlowu in o požigu taborišča dne 20. aprila, ko je bilo dvoje žensk in enajst otrok na smrt opečenih in več boriteljev usmrčenih.

Priča je rekla, da je povelje izdal ali major Hamrock, poveljnik državnih čet v Ludlowu, ali kapitan Carson, za trdno da ne ve, kateri izmed teh dveh. McDonald je bil vprašan o ujetju in smrti Louis Tikasa, grškega voditelja stavkarjev. Rekel je, da je blizu bojišča slišal, da je Tikas ujet in da bo prejkmno obesen.

Smrt stavkarskega vodje.

McDonald je rekel, da je malo pozneje srečal poročnika E. K. Linderfelta. Tega je vprašal, ali je bil Tikas obesen.

"Ne," je odgovoril Linderfelt, kakor trdi priča. "Naročil sem, naj Tikasa ne ustreljo, ali umazal sem dobro puško."

Priča je prisegla, da je Linderfelt nosil svojo puško na svoji rami, s

puškinim glaviščem nazaj in držeč jo za cevko. Zdravnikov samovid je pokazal, da je bila Tikasova lobanja prebita.

Serfer G. A. Hall je pravil poroti, da je slišal, kako je neki milički častnik zaukazal "izčistiti" šatorišče in požgati šatore.

Slišala vojakovo pretnjo.

Gospa Pearl Jolly je bila nadaljnja priča. Rekla je, da je tisti dan pred bitko pri Ludlowu neki miličar opomnil proti neki ženski, ki se je smejala četverim milicijarjem.

"Je že prav, dekle; imejte svojo veliko nedeljo danes, in jutri se bomo mi smejali."

Gospa Jolly ni vedela imena dotičnika, ki je to rekel.

Priča je rekla, da je milica namerila strojno puško na šatorišče in streljala z razpocenimi krogli v kemp.

"Večkrat med dnevom bitke sem šla iz šatora v šator, in nikdar se nisem pokazala, ne da bi streljali name," je izpričala. "Enkrat je krogla odstrelila peto od mojega črevlja."

Kako se je bitka pričela.

Gospa Jolly je povedala svojo inačico o pričetku bitke. Rekla je, da so dopoldne 20. aprila po baseball igri prišli štirje milicijarji v šatorišče in prosili Louis Tikasa za dovoljenje, da aretirajo nekega moža, ki pa ga ni bilo v šatorišču, je rekla.

"Louie je rekel, da bi rad govoril z majorjem Hamrockom," je izpričala gospa. "Major je obvestil Louieja, naj mi pride pol poti naproti do vojaškega kempa. Louie je šel na določeno mesto, a Hamrocka ni bilo tam.

Pozneje je šel na postajo v Ludlowu in se je sestal z majorjem.

"Po svojem povratku v šatorišče mi je Tikas povedal, da je videl dve strojni puški blizu železniške postaje. Major Hamrock je rekel, da bi odpoklical svoje vojake, če bi Tikas nadzoroval ljudi v šatorišču.

"Tikas je bil med potjo nazaj v šatorišče, ko sta bili izstreljeni dve bombi in se je streljanje pričelo."

Milica streljala v šatorišče.

Gospa Jolly je rekla, da Tikas ni bil usmrčen do večera 20. aprila. Videla ni, kako je bil Grk usmrčen.

Drugi jutro, je rekla, je videla iz neke ranch-hise, kako so milicijarji zaigali štiri ali pet še stoječih šatorov.

Gospa Maggie Donliske je slično izpričala, kakor gospa Jolly.

Ženski odbor, zastopajoč "Women's Peace Association", se je danes oglašil pri majorju Holbrook in je prosil, naj se zahteva nele od stavkarjev, marveč tudi od rudniških stražnikov izročitev orožja. Povedale so mu, da se da samo na ta način zagotoviti stalen red. Pozneje je major brzojavil v Washington, da sta obe nasprotujoči si stranki pritrdili v izročitev svojega orožja.

Za splošno delavsko stavko.

Peoria, Ill., 30. apr. — Konvencija illinojskega okrožja zveze "United Mine Workers of America" je danes popoldne skoraj enoglasno sprejela sklep, s katerim priporoča delžni organizaciji, naj naprosi zvezo "American Federation of Labor", da razglasi splošen štrajk po vseh Združenih Držav v protest proti coloradskim delavskim homatijam.

Ponudili \$200.000 za stavkarje.

Pittsburgh, Kas., 30. apr. — Ves obrambni sklad \$200.000, pripadajoč okrožju št. 14 zveze "United Mine Workers of America", je bil danes izročen v roke Johna P. White, predsednika delžne organizacije, za rabo v podpiranju coloradskih stavkarjev.

Stavka in Z. D. senat.

Washington, D. C., 30. apr. — Zatrjujoč, da je skrajni čas za senat, da kaj ukrene v zabranitev "pošastnega postopanja coloradskih rudniških lastnikov, ki oborožujejo rokovnjače, da streljajo može, ženske in otroke kakor pse v pesjaku", je senator Martine iz New Jerseya nocoj nagovoril senat v prid takojšnji razpravi njegove predloge, po kateri se ima uslužbenje oboroženih stražnikov smatrati za kriminalen ali kazenski pregrešek.

Senator Martine je predložil nasvet zakona po preiskavi nedavne premogarske stavke v Paint Creeku in Carbine Creeku, W. Va. Pravil je danes senatu, da so bile "oborožene zverine" zaposlene kot rudniški stražniki odgovorne za odpravo ustavne vlade v West Virginiji in za še hujše posledice v Coloradu.

Senator Martine je imel od jeze razvneti govor, ko je bil senator Kenyon predložil brzojavko v prid coloradskim stavkarjem.

Opomnili so senatorja, da je predsednik Wilson odposlal zavezniških čet v Coloradu.

"Razumem, to je res," je rekel, "ali bilo je počasno — bilo je počasno da zanikarnosti."

STRAHOTE BALKANSKIH VOJN.

Komisija Carnegiejeve ustanove za svetovni mir poroča o preiskavi.

NEČLOVEŠKE GROZOVITOSTI.

Mednarodna preporna vprašanja spadata v razsodišča.

New York, 3. maja. — S preiskavo vodbe zadnjih dveh balkanskih vojn poverjena komisija ustanove "Carnegie Endowment for International Peace" je pravkar objavila obširno poročilo kot zaključek svojega delovanja.

Komisija prihaja v svojih zelo pesimističnih ali črnogledih izjavah do zaključka, da je pri sedanjih razmerah na Balkanu, ki se zaznamujejo kot neposredna posledica z nedopovedno grozovitostjo bojevanih vojn, mirna rešitev balkanskega vprašanja videti skoro izključena. "Slučai smemo smatrati za brezupen," je rečeno z ozirom na to.

Udeleženci preiskave.

Izdela so sedem poglavij in od Nicholas Murray Butlerja spisan predgovor obsegajoče poročilo naslednji člani komisije:

Dr. Joseph Redlich, učitelj pravnostva na dunajskem vseučilišču; baron d'Estournelles de Constant in M. Justin Codart, člana francoske poslanske zbornice; profesor dr. Walter Schucking z vseučilišča Marburg; Francis W. Hirst, urednik lista "The Economist", in dr. H. N. Brailsford, kot zastopnika Velike Britanije; profesor dr. Pavel Miljukov, član dume, in profesor dr. Samuel T. Dutton z vseučilišča Columbia, kot zastopnik Združenih Držav.

Kdor želi iztis poročila, se mora obrniti na Carnegie Endowment v Washingtonu. Splošna javna razdelitev se pričakuje šele v nekaj tednih.

"Socialna zmeda".

Poročilo komisije se pričinja s kratko zgodovino balkanskih narodov ter zaključuje z navedenimi in socialnimi posledicami balkanskih vojn. S posebno pozornostjo se opisuje kot neposredni posledice strašnega vojskovanja zaznamovana "npravnstvena in družabna zmeda", ki vlada tudi tam, kjer izkušajo po vojni pridobljeni uspehi zakriti prave razmere. Vážen del poročila tvorijo opisi grozovitosti, izvršenih na bojiščih. To je prva zanesljiva sestava dejstev, ki so bila doslej izporočena svetu samo v nepopolnih časniških poročilih in v obliki govorice, a so oprta v svoji sedanjih obliki na opisih popolnoma zanesljivih prič samovidcev, katerih resnicoljubnost jamči javnostni komisiji. Iz večine opisov je razvidno, da so celo najpretranejšje govornice dalec zaostajale za resnico.

Nobenih izjem.

V zvezi s tem podane obdolžitve zadevajo vse vojskujoče narode na Balkanu. V Makedoniji je vojačina divjala kajpada v prvi vrsti proti zastopnikom tiste vere, ki jih smatrajo na Balkanu živeči kristjani za učitelje v izvrševanju grozovitosti, — proti moslemitom. Ali tudi nečloveški način, kako so Bolgari, Grki in Srbi besneli drug proti drugemu, bi bil neverjeten, da nima komisija zadosti dokazov, s katerimi lahko potrdi svoje podatke.

Poudarja se na roki velikega števila primerov, da je bil nagon, ropati in moriti, na videz najbolj izražen pri Srbih in Grkih. "Kaj torej," vprašujejo na koncu svojega poročila člani komisije, "bi bila dolžnost, ki bi jo imeli izpolniti nasproti Balkanu omikani svet in pred vsem tisti narodi, ki se vsled svoje zemljepisne lege in svoje zgodovine nimajo bati mednarodnih zapletljajev? Jasnó je, da bi morali balkanske narode izpodbujati k sklenitvi razsodiških pogodb in k ravnanju po istih, a najprej z dobrim zgledom sami pokazati, kako se poravnava vsa mednarodna preporna vprašanja potom razsodišč."

Zanimiv laški starček.

V Italiji živi baje jako zanimiv dedček, ki šteje že sto in enajst let. Rojen je bil l. 1803, trikrat poročen in je imel 24 otrok. Dva sinova sta še živa, eden 84, drugi 75 let star. Možiček živi silno skromno. Vsak dan rabí štiri solde; enega za kruh, enega za mleko, enega za tobak, za enega pa prižge svečico Materi Božji. Starček se počuti še dobro in pravi, da ne misli še umreti. Prej naj pridejo "stari" na vrsto.

Stavka v West Virginiji.

Charleston, W. Va., 1. maja. — Desettisoč rudarjev v premogovišču Kanawha je ustavilo delo danes vkljub nasprotni odredbi Johna P. White, predsednika zveze "United Mine Workers of America", in pričakuje se, da bode 3.000 pri delu ostalih premogarjev zastavkalo pred jutrišnjem jutrom.

Thomas Cairnes, predsednik okrožja št. 17, je nujno svetoval rudarjem, naj ostanejo pri delu, dokler se pogajanja z operatorji uradno ne prekinijo, a niso hoteli poslušati. Prizadevanje, pripraviti zastopnike rudarjev in operatorjev do skupnega razgovora, je ostalo tekom dne brez uspeha.

Ko se je pogajanje med unijskimi voditelji in operatorji pričelo pred več tedni, so rudarji stavili štirindvajset zahtev, katere so pozneje skrčili na sedem, in potem samo na tri. Toda operatorji niso hoteli privoliti v zadnje zahteve, in rudarji so potem izjavili, da ne morejo iti dalje v smeri do miru.

Dočim pogodba med operatorji in rudarji v okrožjih Cabin Creek in Paint Creek poteče šele prihodnjega marca meseca, se je izporočilo v glavnem stana operatorjev in rudarjev, da so mnogi rudarji tamkaj danes ustavili delo.

Cesar še bolan.

Dunaj, 2. maja. — Ker cesar Franc Jožef ni mogel spati zadnjo noč vsled trdovratnega pokašljevanja, se mu je stanje spet poslabšalo. Zdravniki pač zagotavljajo, da ni povoda bojazni, ker katar pojema. Vendar je učinkovalo poročilo o poslabšanju zdravstvenega stanja na borze zelo razburljivo, in v Berlinu so cene vrednostnih papirjev znatno padle.

Izseljeniški škandali.

Preiskave proti raznim izseljeniškim in potovalnim pisarnam, posebno proti zastopnikom in agentom Canadian Pacific, Austro-Americana in Severonemškega Lloydja zaradi pošiljanja vojaški dolžnosti podvrženih oseb v inozemstvo, posebno v Ameriko, se bližja koncu. Uvedlo se je kazensko postopanje proti 1050 osebam, in sicer iz Galicije, Bukovine, Trsta in iz Prage. Obtoženci so obtoženi pregreška zoper vojni zakon in prestopka izseljeniškega zakona.

Razdelitev Avstrije?

Dr. Oton Rottermann je glavni urednik znanega glasila nemškega državnega kanclerja "Norddeutsche Allgemeine Zeitung", in sicer za oddelek, ki obravnava zunanje zadeve. Kar navedeni list zapiše, velja in je sodba nemškega kanclerja, ki vodi zunanjo politiko naše nemške zaveznice. Zdaj se pa poroča, da je dr. Rottermann na nekem javnem shodu izjavil to-le: "Vedni razvoj armade dovede do gospodarskega propada evropskih držav, če se bodo armade tako razvijale, kakor se dozdaj razvijajo. Edina možnost, da se trajno zagotovi evropski mir, je, da se ognjišče Evrope, avstro-ogrska monarhija, tako razdeli, kakor je to "Novo Vreme" predlagalo. Rusija kakor Francija bi dobili, kar teritorialno zahtevata, nemške kronovine (avstrijske) bi pa živale mesto narodnih in plemenskih političnih sporov dobrobit nemške kulture v miru." Zdaj naj se pa zanašajmo na tako "nibe-nagstreue" zavezništvo, ko že tak mož govori o razdelitvi Avstrije! — ("Slovenec".)

"Siberia" na varnem.

Manila, Filipini, 2. maja. — Od kapitana parnika "Siberia" družbe "Pacific Mail Steamship Company" je došlo danes semkaj brežično poročilo, da se ladja ne nahaja v nobeni nevarnosti, in da je na krovu vse zdravo. Vsa prejšnja poročila o potopu ladje so bila neosnovana.

Za kopelj in britje.

"Cenjeni" — Severovo zdravilno milo je izobno za kopelj in britje. Kadar bom potreboval zdravila, bom vedno vprašal za Severovo. — G. John Cieslak, Tawas City, Mich. — Enaka pisma, pohvaljujoča čistost, izbornost in uspešnost Severovega zdravilnega mila vedno prejemamo. Milo je za detetovo kopelj. Može jo hvaliti kot izobno milo za britje. Toplo se tudi priporoča za toaleta, kopelj in izmivanje lobanje. Vprašanje lekarnarja za Severovo zdravilno milo (Severa's Medicated Skin Soap). Cena 25 centov. Ne vzemite drugo. Ako jo nima vaš lekarnar v zalogi, naročite jo od nas. W. F. Severa Co., Cedar Rapids, Iowa. — Adv.

Rojakom v New Yorku

naznanjamo, da je zopet sprejel zastopništvo našega lista za odnotno okolico, naš bivši zastopnik in sotrudnik gosp.

IVAN ADAMIČ.

Priporočamo ga za naklonjenost cenj. naročnikov in prijateljev našega lista.

ARMADNI TELEFON KOT DOPOLNILO BREŽIČNEGA BRZJAVA JE ČUDEŽNA VOJNA PRIPRAVA.

Dasi ni tako nov kakor armadni brezžični brzojav, vendar je armadni vojni telefon sedaj tako izpopolnjen, da igra važno ulogo v armadnem življenju. Slika kaže Z. D. armadnega telefonskega operatorja v službi na bojišču. Opremljen je z najnovejšim in najboljšim telefonskim pristojem in sposoben biti od velike vrednosti na bojnem polju. V slučaju, da bi čete Združenih Držav šle proti glavnemu mestu mehiškemu, jih bosta telefon in brezžični brzojav spremljala kot pravečati čudežni napravi modernega vojskovanja.

Amerikanski Slovenec

Ustanovljen 1. 1891.

Prvi, največji in edini slovenski katoliški list v Ameriki ter glasilo K. S. K. Jednote.

Izdaja ga vsaki Torek in petek Slovensko-Ameriška Tiskovna Družba Inkorp. 1. 1899. v lastnem domu 1006 N. Chicago St. Joliet, Illinois.

Predsednik.....Anton Nemanich
Tajnik.....William Grahek
Blagajnik.....John Grahek
Urednik.....Rev. John Kranjec

Telefoni: Chicago in N. W. 100.

Naročnina:
Za Združene države na leto.....\$2.00
Za Združene države za pol let.....\$1.00
Za Evropo na leto.....\$3.00
Za Evropo za pol leta.....\$1.50
Za Evropo za četrt leta.....\$1.00
PLAČUJE SE VNAPRETI.

Dopisi in denarne pošiljke naj se pošiljajo na:
AMERIKANSKI SLOVENEK
Joliet, Illinois.

Pri spremembi bivališča prosimo naročnike, da nam natančno naznajo **POLEG NOVEGA TUDI STARI NASLOV.**

Dopise in novice priobčujemo brezplačno; na poročila brez podpisa se ne oziramo.
Rokopisi se ne vračajo.

Cenik za oglaševanje pošiljemo na prošnjo.

AMERIKANSKI SLOVENEK
Established 1891.

Entered as second class matter March 11th, 1913, at the Post Office at Joliet, Ill., under the act of March 3rd, 1879.

The first, largest and only Slovenian Catholic Newspaper in America, and the Official Organ of the G. C. Slovenian Catholic Union.

Published Tuesdays and Fridays by the
SLOVENIC-AMERICAN PTG. CO.
Incorporated 1899.

Slovenic-American Bldg., Joliet, Ill.

Advertising rates sent on application.

Iz slovenskih naselbin.

Joliet, Ill., 4. maja. — Krščenji so bili v naši slovenski cerkvi včerajšnje nedelje sledeči novorojenci: Angela Kapele, Ana Zügel, Helena Frances Rupp, Jos. Teodor Bolte in Katarina Ivana Gaspič.

— Društvo sv. Jožefa št. 2 K. S. K. J. je v svoji včerajšnji redni mesečni seji darovalo \$300.00 za opravilo ene sobe v naši novi župnijski šoli sv. Jožefa. G. župnik izreka tudi tem potom sl. društvu stoterno hvalo in ključ: Živeli posmavalci!

— "Cvetina Borogradska". Prihodnjo nedeljo bomo imeli v naši naselbini spet lepo gledališko predstavo. Kakor smo že poročali, bode Dekliška Marijina Družba uprizorila krasno igro "Cvetina Borogradska", in sicer na korist naši novi župnijski šoli za nabavo notranje opreme. Potemtakem je namen predstavi tako lep in vzvišen, da se bo vabilu gotovo odzvala vsa naša vzgledna naselbina in po svoje pripomožla h gnutemu uspehu dekliške prireditve. Vse priprave so skoro dokončane. Predstavi bosta dve: popoldneva začetni ob 2. uri in zvečer ob 8. uri. Več prihodnjč.

— Izobr. in podp. društvo "Triglav" priredi v soboto, dne 9. t. m., zvečer v Mavričevi dvorani v Rockdalu sijajno veselico s plesom. Društvo šteje v Rockdalu mnogo članov, ki se pripravljajo, da sprejmejo svoje družbene brate iz Jolietu kar najgostoljubneje.

— "Fair" v korist hrvaški šoli. Prva dva večera, dne 25. aprila in 2. maja, "faira" ali veselice v hrvaški šolski dvorani, 906 N. Broadway, v korist razširjenja hrvaške šole, sta se odlikovala po lepi udeležbi rodoljubnega občinstva in upravnih domačinov. Bratje Hrvaši so prav toplotno pozdravljali Slovence, ki niso pozabili dobrodelne veselice svojih najbližjih bratov. Prihodnji dve soboti, dne 9. in 16. majnika, se bode "fair" nadaljeval.

— Javno predavanje. Vsi Srbi, Hrvaši in Slovenci so vabljani na javno brezplačno predavanje, koje bo imel g. filozof Todor Dimitrijevič o "Slovitvi v Novo Srbijo in propasti Avstrije" dne 5. maja ob 8. uri zvečer v Hrvaški šolski dvorani, 201 Ruby st. Samo socialisti plačajo 25c, drugim vstop prost.

— V staro domovino. Jutri odpuštujejo iz Jolietu v staro domovino sledeči rojaki: Peter Svetič, 33 let stari svak g. gostilničarja Johna Jermana,

v Tančo goro na Dolenjskem; Jakob Mavrin, 57 let star, v okraj Črnomelj; Anton Fanče na Štajersko, in A. Vičević na Primorsko. V New Yorku se vkrcajo na krov hamburškega parnika "Kaiserin Augusta Victoria".

— Na obisku. G. Blaž J. Chulik, bivši jolietški trgovec in sedaj farmar v Lyonsu, Iowa, se je mudil v petek, soboto in včeraj dopoldne v Jolietu po svojih opravkih. Pripovedoval je: "Dne 28. aprila t. l. smo imeli v Lyonsu imenitno 'ofcer'. Poročila se je najmlajša hči g. Mat. Smrekarja, znanega slovenskega farmarja, gdca. Rozalija Smrekar z mladim farmarjem Martinom Christensenom, rodom Američanom, ki je prestopil v katoliško vero in bil krščen na veliko soboto. Krstna botra sta bila g. John in ga. Marija Tancig. Krst in poroko je izvršil Rev. Father Jos. Tritz v nemški kat. cerkvi sv. Bonifacija. Svatenega gostovanja se je udeležila tudi Blaž J. Chulikov družina. Na ženitno potovanje sta se novoporočena podala v Joliet, Gary in dalje na vzhod." — G. B. J. Chuliku se najbolj ugaja v Jolietu, kamor se morda povrne za stalno bivanje.

— G. John Jelenič je danes odpotoval v Decatur, Ind., kjer bo zaposlen pri gradbi nekakega železnega poslopja.

— Pisma na pošti koncem zadnjega tedna so imeli: Klaskič Ivan, Novak J., Pleše Franjo, Prodan Mike, Relih Frank.

Albany, Minn., 30. apr. — Častiti g. urednik: — Redkokodaj se kaj sliši o tukajšnjih Slovincih, čeprav nas ni tako malo. Ker imam žalostno novico poročati, upam, da bo našel moj dopis mal prostor v cenjenem listu Am. Sl. Dne 26. t. m. je umrl dobro znani naš rojak Ivan Slivnik, rojen leta 1837 v Grabnu, fara Gorje na Gorenjskem ter pred 49 leti prišel v Ameriko. Zapuščena žena, 3 sine in 3 hčere ter mnogo drugih sorodnikov. Pred kratkim je zapustil farmo in prišel v mesto, kjer je mislil preživeti ostala leta, pa Bog ga je po hudi bolezni poklical kmalu k sebi. Tukaj na Albany je bil samo 2 tedna. Umrl je za zastrupljenjem krvi od bolne noge, katere ga je že dolgo bolela. Pokopal ga je č. g. Tomazin v Kraintownu, kjer ima že nekaj sorodnikov pokopanih, in tam je bil prej v fari. Pokojniku večni mir in pokoj, a sorodnikom naše sožalje! Vreme je mrzlo in deževno in bi zelo potrebovali toplega vremena, da bi farmarji mogli iti z delom naprej. Jutri je že 1. maj, pa bode kaj mrzel, in šmarnice ne morejo cveteti, kot so včasih 1. majnika v starem kraju.

Rojakom po širni ljudovladi lepe pozdrave, listu pa obilno uspeha.

Naročnik.

Cleveland, O. — Ker sem nov naročnik in 22letnik delavec v Ameriki, dovolite malo prostora v vašem cenjenem listu. Jaz bi se bil že prej naročil, pa so mi od gotove strani branili, češ, tam je samo od farjev, od molitve branje. Sedaj pa izprevidim, da je najbolj resničen sl. list v Ameriki. Ker dopisujejo večinoma učeni možje, dovolite, da tudi navaden delavec nekaj spiše. Ker rad zahajam na shode in bral sem Cl. A. pretečene tedne, sem nabral precej gradiva.

Najprej naj omenim tukajšnjega sl. trgovca, ki se je prav častno izrazil, da ne mara biti pod rimsko komando. On kot trgovec mora priznati, da njega podpirajo edino delavci iz rimske komande. Na shodu so kričali gg. od Cl. Amerike, da edino se dela za dolar. To priznam, da se vsi pohanjo za dl. Nazadnjaki smo tudi pri dl. zadevi, oni imajo tudi pri dl. prednost. Da pa ne boste mislili, da smo vsi delavci za njih stranko, naj omenim samo nekoliko, kako so postrežljivi gg. pri Cl. Ameriki za delavsko stranko. Nekoč je bilo treba nekaj popravila pri vodli. Žena gre k trgovcu g. Grdina, da telefonira po "plumberja". Telefon je bil pokvarjen pri g. Grdina. Ona kakor delavčeva žena gre v ured. Cl. A. prosi, če bi bili tako dobri, ker ni ona vesela angleščine, da pokličejo dotičnega. Eden se zadržuje nad njo, da nima časa, da se ne peča s to stvarjo. Delavčeva žena je morala iti ven, ni hotel. Vprašam tedaj, če kaj naredijo za delavca? Nič, vse moraš plačati. Taki možje te mahitajsko, da boš ob delo, potem pa "štapaj". In družinske posledice? Če ne boš sam zaslužil, drugi ti ne bo nič dal.

Dalje, kaj čmo s sl. trgovci? Ne mislite, da se poganjam za nje, ampak vse kar je prav. Kakor so nekateri mnenja, bi radi videli, da jih tiramo v propad in da bi židje nastopili na njih mesta. To bi bil napredek, kaj ne, gospodje, za Cl. naselbino? Učeni so gg., pa so jako zmotljivi.

Se celo duhovni so jim na poti! Bi radi videli, da bi šla in da bi fara sv. Vida prišla v tuje roke! Morebiti bi radi dotični gg. vzeli vodstvo pri fari sv. Vida? Sedaj vzemimo mešanico v roke, namreč, kako so kralji, cesarji, škofje, še celo papež okinčani z biseri in drugimi rečmi. Za nas, ki nas imenujete nazadnjake, je dober, naj se o pravi kakor hoče; če vam ne ugaja, volite si drugega, magari če pride na prestol v strganih hlačah.

Dalje vzemimo na znanje g. Knava. Jaz ga poznam, kar je se meni mleko vozil in priznam, da se je veliko trudil noč in dan. Njega ni zadrazil nobeno vreme, ni ošaben, prevzet; on je mož v vsakim. Če si je nekoliko pomagal, kaj mu čmo vzeti? In še sedaj dela, ni milijonar. Koliko ljudom smo pomagali, pa ni nič zato. Dragi

delavci, jaz kupujem skoro pri vseh trgovcih; če ti eden ne ugaja, pa k drugim.

G. urednik, oprostite, ker tako na dolgo pišem. Ob sklepu naj še omenim zaradi Narodnega Doma. Pa ni treba misliti; se nismo začeli, ta že podira. Sklenjeno je bilo, da se vsa društva zjedinijo in nalože na člane nekako vsoto. Tudi jaz sem bil navdušen za to po dolgem premišljevanju, in od strani članov se je večinoma izreklo, da ne prispeva niti centa za N. D. pri društvu. Sem si takoj mislil, da bo nekak preprič nastal pri društvih. Rečeno je bilo, da bo N. D. kras sl. naselbini. Meni je pa nekaj drugega v glavo padlo. Gotovo dobim odgovor, da sem nazadnjak, to je pomisleka vredno. Večkrat je kateri norce bril, kakšno cerkev imamo, da je podobna "štali". Kaj pa če bi cerkev naredili najprej? Ona bi bila še bolj kras sl. naselbini kakor Nar. Dom. Potem šele N. Dom. Vzemimo na znanje: če pride kakšen drugorodec slučajno mimo N. D.; kaj bi rekel? Cerkev je bolj potrebna kakor N. D. Brez zamere. Vse sčasoma.

K sklepu pozdravim vse čitatelje A. S. Če vam ne ugaja ta dopis, g. urednik, pa v koš z njim.
John Gornik, ne iz St. Claira.

Eveleth, Minn. — Drago uredništvo Amer. Slovenca! Kakor je znano in vidim, ker sem parkrat bral A. S., da ni nobenkrat nobene novice iz tolike slovenske naselbine, kakor je Eveleth, pa nobenega dopisa ni: dragi mi naročniki A. S., kaj je z vami, da se nobeden ne oglasi nič? Jaz mislim, da sedaj bi se lahko kateri kaj oglašil; vem, da je ni hiše na Evelethu, da ne bi bilo kaj "štaparjev" zdaj že en teden, pa bi lahko kateri kaj novega pisal, ker imate časa za "zgrunat". Jaz bi se kaj oglašil, pa saj veste, da ne morem na vse, ker sem premajhen in imam predobno glavo za veliko "študirati"; vi pa, ki vas je več pri "havzu", pa precej lahko kako izgrunat.

Dragi mi sbratli! Kakor vam je znano po vsej "kontri", je tu pri nas zdaj že štirinajst dni bolj slabo. Danes delam, ali za jutri si že v strahu, da bo nate tudi vrsta prišla, da ti bo rekel: "You stay at home to-morrow", kakor se to dogaja vsaki dan. Ne vem, kako dolgo bo to trajalo. "Ora" ne vozijo še nič na stran, "štokpali" so polni, tako da nazadnje bo se moglo samo podnevi delati, in to samo oženjeni, ako se ne bo na kako drugo "vižo" obrnilo. Zato ne svetujem nikomur sem priti, ker ljudje bežijo od tu. Zdjaj kar je ta mala kriza en par tednov, je zapuščilo čez štiristo mož mesto Eveleth. Zdjaj več ne bom razlagal nobene novice, nego ravno danes, ko to pišem, se je tu pripetila velika nesreča: eni ženski je lokomotiva odtrgala noge. Ženska je potem za dve uri umrla. Zapuščena soproga in dva nedorasla otročka. Obzalujem mu to veliko nesrečo. Doma je z Gorenjskega, za naslov ali pa ime se ne vem, bom drugikrat bolj natanko opisal.

Dragi A. S.! Tu imam še eno žalostno novico, sem jo tudi danes dobil iz starega kraja, da mi je oče umrl, in me je jako razžalostilo, ker se spominjam, ko sem prišel sem v Ameriko, skoro za nobeno delo nisem bil, sem mu večkrat nadlego delal, da mi je dal nikel, pa pobrala ga je smrt prežgodaj in na hitro. Ni bil bolan nič kot štiri dni. Doma v starem kraju na Božakovem okraj Metlika zapuščena žena, moja mater, enega sina in svojo mater; tukaj v Ameriki pa zalujemo jaz, njegov žalostni sin, Anton Nemanich in sestra Mary Brinče na Evelethu, Minn., na Chisholmu brat in v Californiji sin John Nemanich in dva brata Miha Nemanich in Mike Nemanich in mi vsi želimo, da bi mu Bog dal duši lahko in srečno večnost, da bi Boga za nas prosil. Mi bomo morali vsi za njim, samo Bog daj, da bi srečno.

Ant. C. Nemanich, 518 Adams Av.

James City, Pa., 27. apr. — Cenjeno uredništvo: — Ze več let berem Am. Slovenec ter mi jako ugaja. V njem najdeš mnogo podučljivih člankov, lepe povesti; ako ga pridno prebiram, se izobražim, on je v resnici list katoliški, ki bi moral biti v vsaki slovenski hiši.

Tukaj v James City imamo enega socialista, imne mu je Matija Debeve. On je tudi zastopnik Gl. Sv., pa čenca in laže po Sv., da se kar kadi. Napada celo naselbino. Pravi, da smo vsi enaki v James City. Vprašam te, Matija, ali vsi beremo G. Sv.? Misliš, da smo vsi soci, kakor si ti? Ne, ne! Pravi rudečkar si samo ti. Praviš, da sem te v zadnjem dopisu A. S. imenoval za brezveca in lažnika. Ja, Matija, in še ti rečem. Lažes, ko pišeš, da ne beremo Am. Slovenca in ne Ave Marije. Poslušaj, koliko časnikov zahaja v našo hišo: Am. Slovenec, 4 isti Ave Maria, Glasnik, Domoljub, tudi Cl. A.; ker se je pa zadnje dni pokazala, kje da je in kam pila, ne bo imela prostora v naši hiši.

Dalje praviš, da dosedaj sem bil priljubljen celi naselbini. Kaj misliš, če sem tebe za ušesa zgrabil, da poslej ne bom? Pri tvojih bratih bom še bolj in sploh pri vseh. Ti pa v James City nisi bil še nikoli priljubljen, si preneham. Ker ti v Gl. Sv. dopise strizejo, potem mora vsak človek znati, kaj si. Ko bi ti znal angleški brati, vem, da bi si tudi naročil list Menace, zakaj kar je bolj škodljivega, po tistem ti segaš.

Kaj ti je pa ljubljanski škof na poti, ki ga napadaš v Sv.? Sam si mi povedal, kaj si pisal o njem. Vprašam te, koga boš na zadnjo uro poklical, ko bo prišel čas? Ali se boš obrnil v Chi-

cago? Mar ne boš duhovnika? Zakaj jih batiš? Fui, sram te bodi!

Praviš, da me nisi še nikoli nadlegoval, da bi se naročil na Gl. Sv. Kaj si že pozabil, ali nisi rekel: dal naroči se tudi ti! Jaz sem se ti pa smejal. Enega mladeniča imaš pod tvojo komando, mlad je še, zato se je dal zapeljati; ali nobenega več ne boš. Zakaj pa ti tvoje ime skrivaš? Viš, jaz se prav nič ne bojim, se podpisem s polnim imenom.

Josip Škerlj.

Rock Springs, Wyo., 23. apr. — Cenjeno uredništvo A. S.! Prosim, priobčite mi par vrstic v nem priljubljenem listu A. S. Najprej vam voščim veselo velikonočno aletujo, Vam, gospod urednik, in vsem čitateljem tega lista. Mislim, da se vsaki dobro počuti, kdor ga ima in ga čita, ker pri naša ta list v resnici poštenega in zabavnega čtiva, tako da kdor je pamenten in previden, se lahko izobraži dušno in telesno. Vem, da bi sedaj še Lojze Pirc iz Clevelanda raje videl, da bi bila namesto tistih dopisov sama molitve napisana v A. S. Hm, pa ti je že smola!

Iz tukajšnje naselbine je več naših rojakov kupilo farne v državi Idaho in kakor se čuje, se dobro počutijo. — Gospa štoklja se je oglašila pri družini Frank in Katarina Plemel; pustila je krepkega dečka. Čestitamo! — Veselico bomo imeli za cerkev v John Mrakovi dvorani 2. maja zvečer. In trdno upamo, da se v obilnem številu udeležijo te veselice, da bomo zgradili hitreje cerkev. Pa misliti moramo, da jo vedno potrebujemo, in kakor se vidi bode še zmirom bolj potrebna. Le pojdi v cerkev, kdor ne verjame, pa bo videl, koliko je notri vedno otrok, tako da se ni treba bati, da bi bila cerkev prazna, kadar ne bo nas; če bojo imeli le tako dobrega duhovnika, kakor ga imamo sedaj v osebi Antona Schifferja.

Pripominjam moram še, da dela se le bolj slabo, 3-4 dni na teden. Pričakujemo boljših časov.

Pa mi nikar ne zamerite, gospod urednik, in pa namesto škarij, raje vzemite v roke pilo, in tisti nenasičeni uredniški koš brenite prav tja skozi okno. Pa zdravi.

Naročnik.

Springfield, Ill., 1. majnika 1914. — V "Prolet." šte. 346 je zakvakala jedna izmej prav "teh majčkenih" žabic iz "rdeče" mlake. Zato jo bomo kar hitro zapodili nazaj v mlako, da se nekoliko bolj razvije in da bo imel kam padati naš časnikiški bič. Sedaj še nosi repček, kakor je to navadno pri mladih žabicah in se nam smili, da bi ji takoj zadali uničujoč udarec. Žabica kvaka v "Prolet." o "neumnežih", ki mečejo denar v "bisago".

Governor države Illinois in njegova družina, ki vsi prebivajo v našem mestu, so katoličani in prispevajo za svojo župnijsko cerkev. Žabica neumna, ali si upaš zakvakati, da so tudi oni in člani njegove čislane družine neumneži?

Kar izvršujejo tako odlične in pametne osebe, mislimo, da je najmanj pokličen smatrati za neumnost kak "rdeč" pobih in naj si je tudi Furlan ali pa Čič.

That's all! Na vse drugo smo že davno odgovorili v zadovoljstvo — pametnih ljudi.

Sicer pa:

Oj, pobih Leo Furlan,

Nikar ne hodi na plan,

Se moker si za ušesi,

Posuši se prej po telesi!

Naročnik.

Willard, Wis., 26. apr. — Velečeno uredništvo A. Slovenca: — Upam, da mi boste dovolili nekoliko prostora v nam cenjenem listu, da sporočim nekaj vrstic. Sv. maša zadušnica za pokojnim č. g. Boeckmanom, bivšim župnikom za Greenwood in Willard, ki je umrl 12. aprila, se je brala dne 22. aprila v greenwoodske cerkvi, katero je daroval č. g. Jos. Pollak ob asistenci devet č. g. duhovnikov. Cerkev je bila napolnjena do zadnjega kotička vernikov, kateri so prišli izkazati zadnjo čast umrlemu g. župniku. Takoj po smrti č. g. Boeckmana in sicer še predno so izročili pokojnega truplo materi zemlji, je imenoval prezvizišeni g. škof č. g. Jos. Pollaka za stalnega župnika fare Greenwood in Willard. S tem sta preskrbljeni obe fari, kakor tudi greenwoodska katoliška šola z duhovnikom. Mesto Greenwood, kjer je č. g. Jos. Pollak umeščen, je prijazno farmarsko mestec. Župnišče je enonadstropno, lično in moderno zgrajeno. Poleg župnišča stoji enonadstropna farna šola, zidana iz opeke, kjer učijo otroke č. g. šolske sestre. Poleg šole je krasen vrt, kjer se zabavajo otroci ob prostih urah. In tudi za gradnjo nove večje cerkve se bojo začeli kmalu pripravljati, ker je sedanja že premajhna. In tudi v bližini Greenwooda je naseljenih že veliko slovenskih družin, ki spadajo k tamošnji fari, tako da smo v vsakem oziru v naši okolici re: potrebovali stalnega slovenskega duhovnika, in sedaj je naši želji tudi ustreženo.

Znano je že, da je zadela nesreča slovensko družino Švegljevo. Omenjeni družini se je marca meseca izgubil sedemletni sinček, ker je zgrešil pot proti domu. Prebil je cele tri dni in tri mrzle noči pod milim nebom brez vsake jedi, in kljub temu, da ga je iskala cela okolica, ga niso mogli prej najti, kakor četrty dan napol premrznjenega. Oddali so ga v bolnišnico, kjer so mu morali odrezati že več premrznjenih prstov in se ne zna, kako dolgo bo še vzelo, predno bo okreval.

Vslede te nesreče je nastala pri omenjeni družini velika žalost in stroški. Za pokritje teh stroškov se je zavzel naš č. g. župnik Jos. Pollak, kateri je nabral samo od tujerodnih ljudi svoto 150 dolarjev, za kar mu gre v imenu prizadete družine iskrena zahvala, za trud in požrtvovalnost.

Našega g. župnika, oziroma vse č. duhovnike naj bi si vzeli v zgled slavni "kranjski socialisti" in Johance, kateri ponujajo, kakor jud preležene cunje, brezverske časopise in knjige, in vpijejo "ubogi trpin delavcev", kradejo, lahkovernim ljudem najdražji zaklad, sv. vero, katero jim je mati še nedolžnim v srce vcepila. Pri vsej tej zapeljivosti pa gledajo tako, da polnijo s trdo prisluženim denarjem delavcev samo svoje malice. Kadar te pa ne

sreča zadene, ti pa obrnejo hrbet. Rokajki, varujte se, da ne pridejo slabi časopisi v hišo vašo, ker tam je največji strup. Preden se naročiš na slab časopis, pomisli, in gotovo boš prišel do zaključka, da duhovnik ti pomaga iz časne in večne nesreče, dočim te slab časopis vsega tega oropa.

Pozdrav vsem zavednim rojakom! Vrlemu kat. A. Slovencu pa želim najljepši napredek.

Frank Perovše

Še slabši.

A: "Moja pšenica je letos slaba — komaj pečen visoka."

B: "Moja je pa tako majhna, da morajo vrabci poklekati, če jo hočejo obirati."

Nova Iliria

Slovenca naselbina pri RILL, WIS.

Vsem onim, ki se zanimajo za farne in ki so nam že pisali, naznajo, da smo otvorili novo poslopje s pisarno na postaji v Merrill, kjer se lahko vsak zgleda, ki si ogleduje zemljo v teh krajih. Kupujte zemljo samo pri večjih industrijskih mestih; tam je bodočnost. Nova naselbina "New Iliria" leži do pet milj od mesta Merrill s blizu 15,000 prebivalci, veliko cvetočo industrijo, ki se po celej dolini nenavadno hitro razvija. Glavna reka države "Wisconsin river" teče mimo mesta in skoz naselbino. Gradite se dve novi železniški progi in več cest v tem času. Eno miljo od naselbine so dve leti stari naseljenci, ki so letos zgradili novo sirarno. Svet je najrodovitnejši v državi; nič peska nič kamenja; zemlja valovita brez vsacega močvirja, s dobrim trdim lesom, ki se lahko proda. Cena samo se za maj in juni \$16. Plačilni pogoji lahki in po dogovoru. Kedor ne najde vse natanko ko je opisano se mu povrne vožnja. Nobenih knjig in podob. Ne hodite daleč od industrijskih mest v gozle, glejte, da bo Vaša zemlja hitro rasla v ceni, kar je mogoče le pri velikih industrijskih mestih s veliko bodočnostjo. Pišite po pojasni

Iliria Colonization Co.

SHEBOYGAN, WIS.

Buchanan-Daley Co.

Desplaines and Allen Sts.

JOLIET, ILLINOIS

Les za Stavbe in Premog

Največja zaloga v mestu

PREDNO NAROČITE DOBITE NAŠO CENO

TELEFONI 597

Square Deal Vsakemu

Prvi in edini slovenski pogrebniški zavod

Ustanovljen 1. 1893.

Anton Nemanich in Sin

1002 N. Chicago Street

Konjušnica na 205-207 Ohio St., Joliet, Ill.

Priporoča slavnemu občinstvu svoj zavod, ki je eden največjih v mestu; ima lastno zasebno ambulanco, ki je najlepša v Jolietu in maritvanske vozove in kočije.

Na pozive se posluži vsak čas ponoči in podnevi.

Kadar rabite kaj v naši stroki se oglašite ali telefonajte. Chicago tel. 2575 in N. W. 344.

Naši kočiji in vel delavci so Slovenci.

IZ STARE DOMOVINE.

KRANJSKO.

— Belokranjska železnica se odprla 20. maja. Otvoritev bo najbrž počastil tudi eden nadvojvod. Tako bo Belokranjska vendar enkrat dosegla tudi zaželjen cilj. — Na progi Ljubljana-Novomesto se je veliki teden vršila komisija za napravo zavor, tako da bodo osebni vlaki lažje hitreje vozili.

— Zima v Belokranjski. Iz Metlike, 18. apr.: Pri nas je nastala prava zima. Na Gorjancih sneži kot o Božiču. Ljudje se boje pozebe, ker je sadje v najlepšem cvetju in tudi trta je že precej pogrnala. — Iz Novega mesta: Jako slabo vreme smo imeli dne 17. apr. zvečer, celo noč in 18. apr.: burja in sneg. Gorjanci so v snegu; Stopiče in Podgrad ravno tako; velik del Smihelske fare in Grčevje. Bojimo se pozebe na cvetočem sadnem drevju.

— Zveza z Jugoslavo. Iz Novega mesta bi bilo zelo želeli, da bi se napravila avtomobilna zveza Novomesto-Samobor, da bi bili tako Slovenci in Hrvatje prometno tesneje združeni med seboj. Tudi v gospodarskem oziru bi bila ta zveza prav velikega pomena.

— Vesela novica za Kostanjevico. Iz Kostanjevice na Ošterc bode dež. odbor v najkrajšem času razpisal zgradbo nove deželne ceste. Cesta bode gotovo dograjena, ker bode dežela prispevala 50 odstotkov, ministrstvo za javna dela najbrže 30 odst., gozdna in domenska direkcija tudi nekaj, drugo doma čestni odbor.

— Čestni okrajni odbor novomeški je dež. odboru priporočal, da se naj sigurno še to leto prično preložitve in korekture več cest v novomeškem skladnem okraju z ozirom na sklep cestnega odbora z dne 1. dec. 1911 in sicer: cesto od Toplice čez Sela na Podturn, Soteska-Strmole, klanc v St. Joštu, preložitve klancev Dolj, in Gorjenje Sušice v topliški občini, korektura klanca Kandija-Brod, preložitve klanca do kolodvorske ceste v Mirni peči, korektura dež. ceste v Strmbregu pri Novem mestu.

— C. kr. kmetijska družba kranjska je imela 14. apr. svoj občni zbor, na katerem je podal odbor zelo obširno poročilo o svojem delovanju, iz katerega posnamemo, da je imela družba preteklo leto 9122 udov in izdajala 10.000 izvodov "Kmetovalca". Promet gospodarskih potrebščin je dosegel višino 1100 vagonov, denarni promet pa je znašal 11.000.000 K. Čisto premoženje družbe je znašalo koncem leta 1913 K 186.652. — Občni zbor je sprejel tudi več važnih resolucij, osobito že uvodoma navedeno resolucijo, s katero se vlada poziva, naj varuje kolikor mogoče domače kmečko blago pred konkurenco tujega.

— Pavšlarjev priziv v zadevi dežele kranjske radi 1 milijon 600.000 K zavrnjen. Kakor znano, je tožil Tomaž Pavšlar deželo kranjsko na plačilo zneska 1 milijon 600.000 K. Toliko znaša po zahtevi Pavšlarjevi kupnina za vodne pravice, katere je prodal deželi kranjski. Deželno sodišče v Ljubljani je Pavšlarjevo tožbo kot neopravičeno zavrnilo. — Proti tej razsodbi se je Pavšlar pritožil. Nadsodišče v Gradcu kot prizivno sodišče je Pavšlarjev priziv kot neutemeljen zavrnilo in potrdilo prvo razsodbo.

— Zadnja operna predstava: Gostovanje hrvatske opere v Ljubljani se je dne 15. aprila zaključilo s predstavo Gounodovega "Fausta". Pri tej poslovljni predstavi ni manjkalo odobravanja od strani občinstva pri posameznih prizorih, po zadnjem dejanju pa se je vsi na oder gost dež. cvetja. Po končani predstavi se je vse operno oboje z ravnateljem Albinijem na čelu zbralo na odru ter zapelo narodno himno "Liepa naša domovina", kakor tudi slovenski "Naprej". Med viharim odobravanjem je občinstvo obiskalo pevce in pevke iz bližnjih lož in parketnih sedežev. Predstavi je prisostvoval deželni predsednik baron Schwarz s soprogo, kakor tudi deželni glavar dr. Sustersic. — Vseh opernih in operetnih predstav je zagrebška opera tokom letošnje sezone priredila 23. Dogovorjeno je bilo, da jih bo 24, ker pa 24. predstave ni bilo, je izjavil intendant pl. Treščec, naj bi na to predstavo odpadlo subvencijo v znesku 875 K dobili igralci slovenske drame.

— Gregoričeva "Oljka", katero je krasno uglasbil preč. g. p. Sattner, se je pela na koncertih "Glasbene Matice" v dvorani "Uniona" v Ljubljani 22. in 23. aprila zvečer in 26. aprila popoldne. Strokovnjaki trdijo, da je ta kompozicija višek slovenske glasbene umetnosti.

— Ribnica. Lepega medveda—mladiča je ujel v naših gozdovih posestnik Firic v Zadolju. Morda se bo še celo posrečilo žival vsled njene mladosti udomaćiti. Gospa Rudeževa je ponudila za njo že 100 K. Torej še medvedi v naših gozdovih vendar niso izumrli.

— Kostanjevica. Tukajšnji mesarji so ob velikonočnih praznikih prodajali

jali meso kg po 1 K. Povod temu je dal mesar Avgust Kržičnik, ki je prvi ceno znižal. Isto sta morala storiti potem tudi ostala dva mesarja. Revnejšim slojem ljudstva je bilo s tem kar najbolj ustrežno. Mesnica g. Avg. Kržičnika je bila dva dni od množice ljudstva kar oblegana. Mesa se je razprodalo v izredni množini. Da bi pa bili mesarji vsled tega kaj na izgubi, nam doslej ni znano. Nasprotno čujemo, da so bili z izkupičkom prav zadovoljni.

— Požar. Pogorelo je v Spodnjem Zalogu župnije Cerklje na Gorenjskem v noči velikonočne nedelje, 12. aprila, okoli 10. ure posestniku Jožefu Burgarju: šupa, hlev, dva poda, sedem goved, devet mladice s staro svinjo. Mihaelu Krivcu je pa uničil ogenj hišo, pod, hlev in vse, kar je bilo pod strehami. Goreti je začelo na podu Jožefa Burgarja. Brezdomno je zanimala ogenj zlobna roka. Na kraj požara so prihiteli požarne brambe iz Komende, Cerklje in Zgor. Brnika, ki so storile v polni meri svojo dolžnost in ogenj omejile na goreče stavbe. Na pogorišču sta komendsko in brnško društvo delovala do približno 1. ure zjutraj. Pogorelica sta bila zavarovana le za neznatne svote. Krivcu je zgorelo skoraj vse, celo obleka.

— Žumrovo posestvo, slavnostni Vintgar v Gorjah, industriellno podjetje, je na javni dražbi kupila hranilnica in posojilnica v Gorjah za vsoto 34.300 K.

— Smrtna kosa. V Ribnici je dne 20. apr. umrla ga. Franciška Prijatelj, mati g. Vladimira Prijatelja, profesorja na knezoskofijski gimnaziji v St. Vidu pri Ljubljani. — Umrl je v deželni bolnišnici poštini poduradnik Jožef Zanet, star 50 let. — V Ljubljani je umrla ga. Marija Bahovec, hišna posestnica, vdova mestnega učitelja. — Na Trebelnu pri Mokronogu je umrl dne 13. aprila Jožef Cvetan iz Vrha. Star je bil 90 let, 1 mesec in 3 dni. Bil je 32 let za ključarja župne cerkve. Bil je dober gospodar.

— Solicitator Medvedšek na poti v Ameriko. "Slovenec" z dne 20. apr. poroča: Ljudevit Medvedšek, solicitor notarja dr. Poznika v Novem mestu, je bil znan kvartopirec. Naredil je mogoč dolga. Menice so pri njem igrale glavno vlogo. Za žirante je dobil raznovrstne ljudi. Večjo vsoto sta zvela na menico s Čizmakom in Stanzeljnom iz Gotne vasi. Diferenco bosta morala ta dva trpeti. Dolga je do 20.000 kron. Notarju je tudi odnesel predujem. Dejal je, da gre starše obiskat. Pisal je notarju kot šefu iz Celja, da se vrne 14. apr. Dne 15. apr. pa je že poročal, da je na poti v Ameriko in prosil Čizmaka, naj poravnava menico, da mu sčasoma vse povrne.

— Pretep. Janez Senica iz Meniške vasi pri Toplicah in Friderik Smuk iz Spodnjih Podstenic, hlapca, sta gojila tako medsebojno prijateljstvo, da sta za piruho drug drugega s krvjo pobarvala. Najprej sta si s kamenjem kri puščala na glavah, ker je za menil Smuk, da bi to ne zadostovalo, je vzel še nož, ga zasadil Senici v prsa in v hrbet. Nato sta šla oba na velikonočni izlet, seveda ne v Emav, marveč v bolnišnico. Ko ozdravita, ju pa povabijo na c. kr. sodišče, da povesta kako in kaj.

— Nesreča pri streljanju. Anton Kralj, hlapec v Čadražah pri St. Jerneju, je hotel s streljanjem proslaviti velikonočne praznike. Vsled prevelike navdušenosti za streljanje je pa Anton med zaigranje mopiča pozabil na svojo glavo, in tako mu je poglodal izstrelek v obraz. Ponesrečenec se zdravi v kandijski bolnišnici in upa, da kmalu ozdravi.

— Izpred dež. sodišča. Vlomilec L. Jereb, ki je pobegnil iz ječe ljubljanskega sodišča in bil vjet, je dobil zaradi tatvine pri L. Buergarju 6 mesecev ječe, njegov tovaris L. Pavlič 3 mesece, policaj A. Mandič 6 mesece in njegova žena 6 tednov ječe.

ŠTAJARSKO

— Stolni dekan in kanonik dr. Ivan Mlakar umrl. Dne 16. aprila je v Mariboru umrl od kapi zadet viš. g. dr. Ivan Mlakar, stolni dekan, kn.-šk. kons. svetnik, kanonik, podnatalež bogoslovja, predsednik izpraševalne komisije za bogoslovne izpite, predsednik "Slovenskega društva v Mariboru" in raznih društev. Dr. Ivan Mlakar je bil rojen dne 5. junija 1845. v St. Lovrencu na Dravskem polju. V mašnika posvečen je bil kot tretjeletnik dne 21. julija 1872. v Mariboru. Kot kaplan je služboval: od 1. avgusta leta 1873. do 31. avgusta leta 1874. pri Sv. Križu in od 1. septembra 1874. do 30. aprila 1878. v Konjicah. Dne 6. oktobra 1879. je bil na univerzi v Gradcu promoviran za dr. bogoslovja. Od 15. septembra 1878. do 31. avgusta 1902. je bil subdirektor knezoskofijskega dijaškega sementišča v Mariboru. Vizitirni profesor fundamentalne teologije in spec. dogmatike na knezoskofijski bogoslovni učilnici je bil od 1. marca 1879. do 27. decembra 1881.

Redni profesor fundamentalne teologije je bil od 28. decembra 1881. do 31. avgusta 1905. Dne 1. avgusta 1902. je postal ravatelj bogoslovja in je ostal kot tak do 31. avgusta 1909. Kanonik in stolni dekan je postal dne 24. septembra 1907. Rajni je bil zelo delaven rodoljub. Svojtčas, to je do 1. maja 1898. je bil glavni urednik "Slovenskega Gospodarja". Zelo vneto je deloval kot predsednik "Slovenskega društva", tedanje osrednje politične organizacije spodnještajerskih Slovencev. Zelo se je rajni tudi trudil za povzdigo katoliškega tiskovnega društva in tiskarne. Bil je zelo blag značaj, radodaren do skrajnosti. Priljubljen je bil dr. Mlakar ne samo pri svojih duhovnih sobratih, ampak sploh pri prebivalstvu Maribora in obširne lavantinske vladikovine. Zelo vrl je skrbel dr. Mlakar za dobrobit svoje rojstne župnije. Društvena dvorana v St. Lovrencu na Dravskem polju se je postavila na njegove stroške. Svoje sorodnike je vedno podpiral. Ko se je njegova nečakinja poročila, se je udeležil gostije in je nevesti "stisnil v roko" kot stric "za svilen ruto namesto venca" cel tisočak (2000 K). — Njegovega pogreba se je udeležilo blizu 100 duhovnikov in 67 bogoslovcev in ogromna množica ljudstva.

— V Dravo je skočil blizu Fale pri Mariboru krojač Jože Kaklec. Samoumor je izvršil vsled brezdelja.

— Zastupila se je v gostilni Butič v Hraštniku z neko kislim dekla Ana Maznik. Samomorilka je doma iz Rake pri Krškem.

— Uboj. V Viršanju pri Kozjem so se stegli fantje Hernaus, Zacer in Bah z zidarjem Jurjem Cepin. Cepina so tako hudo pretepli, da je vsled poškodb kmalu nato umrl. Surovine so zaprli.

— Božji mlini meljejo počas, a gotovo. — Mater in sestre hotel zastrupiti. V St. furju v Slov. goricah je nedavno umrl bivši župan in veleposestnik Dominik Koser. Njegov sin je po očetovi smrti želel dobiti posestvo v svojo last. Služil je kot vojak pri 47. pešpolku v Gorici. Prišel je domov na dopust. Od matere je zahteval, naj mu podpiše neko pismo, da bo potem odpuščeno od vojakov. Grozil je materi in sestram, da jih bo ustrelil. Ker to sredstvo ni pomagalo, izmislil si je hujske. Dobil je neke močnega strupa. Sestra, ki je pripravljala kosilo, je brata zasačila, ko je trosil v pripravljeno jed neki prah. Ko je uvidel, da je pri tem dejanju zasačen, pograbil je dotično posodo z jedjo in jo treščil po tleh. Domača dva psa sta lastnita po jedi in glej grozo... oba pri priči pogineta. Tako močen strup je hudobni sin, oziroma brat natrosil v kosilo, katero naj bi zaužila cela družina, mati in sestre. To je učinil sin, begar oče je pred tednom dni še ležal na parah. — Mati in sestre so takoj na tihem poslale po orožnike, ki so hudobneža aretirali in ga izročili oblasti.

KOROŠKO.

— Policijski pes zasledil morilca. Beljak, 14. apr.: V nekem gradu v beljaški okolici so našli umorjeno in oropano 20 let staro dekle Findling. S pomočjo policijskega psa se je posrečilo zaslediti morilca v osebi artiljerista Lasiča iz Sp. Stajerskega.

— V Prevaljah na Koroškem sta se dne 13. apr. vršila dva zanimiva shoda. Dopoldne se je vršil ustanovni shod za krajevno skupino Jugoslovanske Strokovne Zveze, ki je bil dobro obiskan in se je za Zvezco prijavilo 34 članov. Skupina se zasnjuje v najkrajšem času. Popoldne pa je bil občni zbor "Slovenske Straže", ki se je vršil v nabito polni društveni dvorani. Na obeh shodih je govoril državni poslanec Gostinčar. — Zborovalci so se navdušili za vztrajno delo v korist naroda.

— Glede onega ogleduha v Malborgetu poroča "Tagespost" sledeče podrobnosti: Ognjičar Brzesky, ki je sedaj zaprt, je kupoval za posadko pri dveh trgovcih razne potrebščine. Sedaj pa je enega teh dveh pustil in ta je iz maščevanja začel pripovedovati o Brzeskem razne stvari, ki so prišle seveda tudi višjim na uho. Tako je začela preiskava, ki je dognala krivdo omenjenega ognjičarja. V njegovem stanovanju so našli toliko raznih spisov, dokumentov in načrtov, da so jih v šestih zabojih spravili v Ljubljano na garnizijsko sodišče. Razun tega se zatrjuje, da je služil v Malborgetu pred kratkim kot četovodja neki fotograf in ta je menda sedaj zaprtemu ognjičarju poskrbel razne slike trdnjav in okolice, ker so ga videli večkrat, kako je fotografiral tam okoli.

PRIMORSKO.

— Nemci v Gorici so pri zadnjih volitvah podpirali protiaustrijske Italijane proti Slovincem. Zato so pa Italijani izvolili dva Nemca v mestni svet, in sicer vpokojenega majorja Dietricha C. kr. major pa iredentari naj bi skupaj delovali za razpad Avstrije! — Opatijski sestanek v Opatiji sta se dne 15. in 16. apr. sestala avstrijski zunanji minister Berchtold in laški zunanji minister di San Giuliano. Stranke tolmačijo ta sestanek vsaka po svoje, osobito si Italijani od tega sestanka veliko obetajo. Italijanski minister je sprejel dne 16. apr. župana

dr. Stangerja, kateri ga je bil prejšnji dan v hrvatskem jeziku sprejel, in mu dejal: "Jaz sem Vas razumel, ko ste me hrvatsko pozdravili; jezik mi ni tuj, ker razumem od slovanskih jezikov ruski." Vprašal ga je potem, katere narodnosti so Opatiji. Župan mu je odgovoril, da je vse ozemlje hrvatsko, nekaj je doseženih italijanskih trgovcev. "Ali je še kak drug narod?" je vprašal San Giuliano. "Nekaj Nemcev." Minister je pohvalil lepoto mesta, prirode in veliki napredek ter se opetovano zahvalil za krasni sprejem. Di San Giuliano je nato sprejel tudi poslance okraja Vekoslava Spinčiča. Tako Stanger kakor Spinčič sta bila sprejeta tudi od grofa Berchtolda. "Piccolo" je vsled tega in ker so v Opatiji vse hrvatske zastave, tako razknačen, da napada Stuergha, zakaj ni Berchtoldu za sprejem Di San Giuliana odsvetoval. Zanimivo je, da "Piccolo" vsaj prizna, da ta del jadranske obali ni laški, ampak hrvatski. Ironija usode je hotela, da so Lahi v Mestru svojega ministra izžvižgali, Hrvati v Opatiji pa sijajno sprejeli.

— Trst, 18. apr. Ko sta se Di San Giuliano in grof Berchtold včeraj peljala v avtomobilu s spremstvom dveh drugih avtomobilov iz Opatije v Lipico, so visoke goste po vsej poti pozdravljale hrvatske in slovenske trobojnice in celo tamkaj, kjer se mu je odprl pogled na Trst, v Bazovici, na samem tržaškem ozemlju, so mu vihrale v pozdrav slovenske zastave, opominjajoč ga, da je tudi tu slovenska, jugoslovanska zemlja. — "Piccolo" je vsled tega ves iz sebe. — "Piccolo" poroča tudi, da se je grof Berchtold razgovarjal z nekom o narodnostnih razmerah v Trstu. Neka visoka gospa ministrovega spremstva je vprašala navzoče, je li to slovansko ozemlje. Odgovorili so ji, da.

HRVATSKO.

— Premesčanje hrvatskih polkov. Zagreb, 16. apr.: "Hrvatska" poroča, da merodajni faktorji ne zaupajo več tako hrvatskim polkom (1) in da jih sedaj premeščajo ter nadomeščajo z madjarskimi.

— Rodoljubni darovi hrvatskega višjega častnika. Generalmajor Marko pl. Czerlien je za Veliko noč daroval družbi sv. Cirila in Metoda za Istro 1000 K, hrvatski "Narodni Straži" pa tudi 1000 K.

— Demonstracije proti godbi Jelačićevega polka na Reki. Dne 14. apr. zvečer je godba Jelačićevega polka na Reki pri mirozovu zasvirla med drugim par hrvatskih koračnic. Reški "giovannotti" so takoj začeli žvižgati in hrupno demonstrirati, navzoči Hrvati in Srbi so pa ploskali. Policija je demonstrante razgnala. Naslednji dan se je kazal "Voce del Popolo" silno užaljenega, češ, da upa, da se ta provocacija od strani vojaške godbe ni zgodila z vednostjo kapelnika in polkovnega poveljstva in da pričakuje, da se kaj takega nikdar več ne zgodi. (V Jelačićevem polku in godbi pa služijo sami Hrvati iz Like in Reka stoji kljub vsemu še danes na hrvatskih tleh.)

MICHIGAN ALI WISCONSIN?

To sta državi, v katerih je naseljenih menda največ slovenskih farmarjev. Vzrok temu je gotovo iskati v okolnosti, da sta te dve državi po svojih naravnih lastnostih, sličnih onim v stari domovini, našim ljudem še najbolj priljubljeni; deloma pa tudi zato, ker se dobi dobra zemlja tu primeroma še prav poceni. Kogar veseli poljedelstvo ali živinoreja, temu svetujemo Wisconsin; za kmetijstvo v manjšem obsegu ni boljše zemlje, kot se dobi v nekaterih krajih (ne v vseh!) te države. Poljedelstvo, zlasti pa umna živinoreja v zvezi z mlekarstvom in sirarstvom, kjer so dani za to potrebni pogoji, nosi pridenemu farmarju lepe dobičke.

Z manjšim trudom, a vkljub temu z večjim dobičkom, pa bo uspeval farmar v Michiganu, ako si je znal izbrati kos zemlje v pravem kraju, t. j. v neposredni bližini velikih trgov ali letovišč bogatašev, kjer je v stanu svoji pridelke drago prodati. Samo ob sebi je razumljivo, da je zemlja tudi nekoliko dražja, kot pa v oddaljenih naselbinah; vendar cene dosedaj še niso pretirane. V omenjenih krajih bo farmar imel največ dobička, ako se bo pečal poleg živinoreje tudi s sadje-rejo in kokošjerejo. Znano je, da je Michigan dežela, kjer izvrstno rodi razno sadje, na pr.: jabolka, hruške, breskve, češnje, prav posebno pa še kor: korusa, krompir, fižol, melone, vinska trta; a tudi drugi sadeži, ka-

jagode, maline itd., so prav dobičkonosni. Mi prodajamo zemljo v najboljših krajih obeh držav; na prodaj so tudi že obdelane farme. Plačilni pogoji lahki. — Kdor ima veselje kupiti in si svet ogledati, naj piše za pojasnila na J. KAKER & Co.

207 Hanover St. Milwaukee, Wis. Adv.—2t-45.

Chi. Phone: Office 658, Res. 3704

Uradne ure: 9—12 a. m. 1—5 and 7—8 p. m. Ob nedeljah od 10. do 12.

Dr. S. Gasparovich

Dentist :: Zobozdravnik

Joliet National Bank Building
4th Floor, Room 405.

JOLIET, ILLINOIS.

Union Coal & Transfer Co.

515 CASS STREET, JOLIET, ILL.

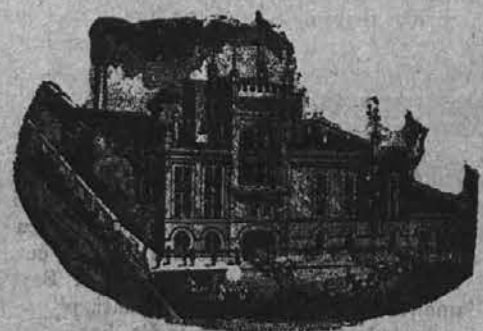
Piano and Furniture Moving.

Chicago tel. 4313.

Northwestern tel. 413.

JOLIET CITIZENS BREWING Co.

North Collins St., Joliet, Ill.

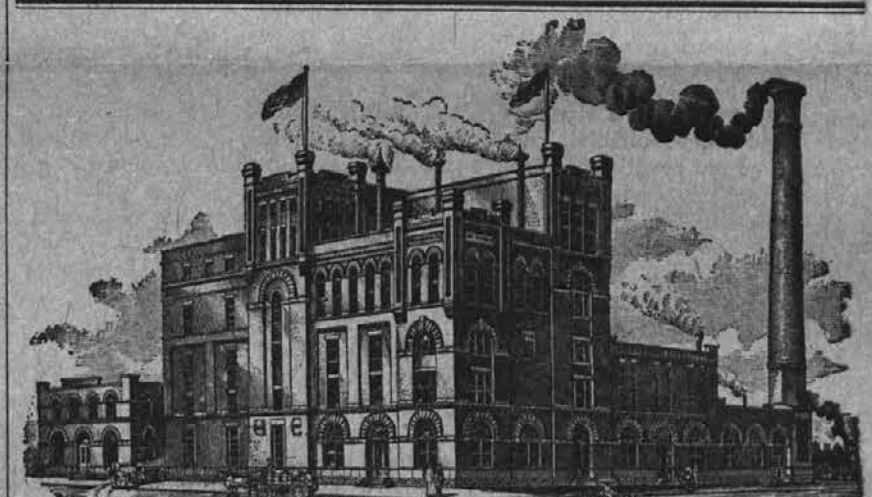
Pijte "Elk Brand" pivo

Izdelovalci najboljšega piva sodčih in steklenicah.

John Vidmar

1112 North Broadway
JOLIET, ILL.

Kupujem in prodajam zemljišča, hiše in lote; zavaram poslopja in pohištva proti ognju.

Fred Lehning Brewing Co.

JOLIET, ILL.

PIVO V STEKLENICAH.

Cor. Scott and Clay Sts. Both Telephones 26. JOLIET, ILLINOIS.

Najhitreje in najceneje pošiljo

DENARJE V STARO DOMOVINO

Denarne nakaznice izplačuje c. k. pošta hranilnica na Dunaju

FRANK SAKSER
82 Cortland St. New York.

PODRUŽNICA:

6104 St. Clair Ave., N. E. Cleveland, Ohio.

Junaštvo in zvestoba.

Zgodovinska povest iz časov Francoske revolucije.

(Spomini častnika Švicarske garde Ludvika XVI.)

Nemško spisal Jos. Spillmann S. J.

Poslovenil ***

(Dalje.)

"Povem ti, a potihem v uho, in skrbno se čuvaj, da živemu človeku tega ne poveš." S temi besedami se je nagnil k meni ter mi šepnil v uho: "Zaklad, ki naj ga s četrtoverpazno zločno kočijo rešiva v inozemstvo, ni noben drug ko — kraljica sama!"

"Rudolf," sem vzkliknil in skočil pokoncu, "kaj si ob pameti?"

"Kraljica z dofenom — morda celo tudi kralj! Sedi mirno nazaj in poslušaj moje razloge." In zdaj mi je opisal skrajno nevarni položaj kraljeve družine. Ni dvoma, da Orleansova stranka namerja kraljevo smrt. In kakšno varnost ima kralj zdaj v Versaillesu? Par stotin telesne straže, ki ne morejo odbiti nobenega resnega napada na grad? Narodno stražo, na katero se ni zanesel? Ali Flandernski polk, ki ga so zdaj poklicali sem, a ga bodo bržkone na prvem pritisku javnega mnjenja zopet odstranili, kakor so že Švicarje proč poslali? Vrh tega je kraljica tako obsodena, da ni več varna svojega življenja.

"Ne, ne," tako je končal, "lahko si mislim, da kraljici ni dolgo več obstanka tukaj ter da hoče, po Artois-ovem zgledu, iskati varstva pri cesarju, svojem bratu. Naravno, da se ne bo hotela ločiti od svojih otrok; ti pojdejo z njo. Morebiti tudi kralj, dasi mi to ni še prav jasno. Ivanka jih bo spremljala kot služkinja ali pestunja. In ona komedija z odpuščanjem dekleta, ki ni napak izmišljena, naj bi prikrivala kraljičin beg vsaj za toliko časa, da je ne bodo več mogli ujeti. Tako bo; zanesi se! Zgodba o kraljičinem zakladu je malo nerodna izmišljavica gospoda Augearda. Kaj bi koristilo kraljici, ako bi tudi svoje diamante s tolikimi težkočami spravila čez mejo? Saj jih vendar veliko lože in varneje skriva v Versaillesu ali Triononu — to lahko razumeš!"

Moral sem mu pritrditi, a mene je prišlo kakor vrtoglavo. Ves iz sebe od vesele razburjenosti sem objel Redinga in zavričkal: "Majda sva najprej srečnejša človeka na svetu. Kot rešitelja kraljice bova nesmrtna v zgodovini. Jaz bom lahko nudil svoji Veneri lepo bodočnost, in tudi ti boš ponosni gospodinci z Valdouleurja bogastva in slave položil k nogam!"

"Da — če se posreči! Ako pa se ponesreči, nama pojde za glavo, in zgodovina naju bo imenovala vratolomna predzreža, ki sva življenje ene kraljice s seboj potegnili v propast." Ti si vendar nepoboljšljivi črnogled Rudolf! sem mu nevoljen zaklical.

"Pustiva to!" je rekel, "in rajše govoriva o sredstvih za izvršitev načrta. Zaenkrat vidim dve težkoči. Pred vsem mi ni povolji stvar z dopustom." "Saj je Augeard obljubil, da bodo vse listine v najboljši obliki pripravljene, ko se pripeljem z vozom pred Triononski park."

"Ljubše bi mi bilo, da si že podpisane s sabo prinesel. Zakaj rabila bova dopust tudi za pripravo potovanja. In bližnje dni bo dosti težko, ga dobiti, ker mora biti polk vsak hip pripravljen, odkorakati za varstvo kralja v Versailles ali pa na Sevres-ski most. Da bi bil vsaj prošil dovoljenja, da smeva tudi našemu majorju skrivnost razodeti. On je kraljici z dušo in telesom vdan, in mogel bi nama pomagati tudi v drugi veliki težkoči — glede denarja. Zakaj nisi prošil tajnika par sto louisdorjev predjemčine?"

"Po pravici povem, bilo me je sram, Rudolf," sem odgovoril. Zdelo se je, kakor bi si puščala službo naprej plačati. In sem mislil, da boš ti lahko kupil voz in konje; z mojo mošnjo je seveda slabo!"

"In z mojo ne veliko bolje. Hm, in stalo bo mnogo! Štiri konji! Razume se, da ne smejo biti slaba kljuseta, ampak dobri, zanesljivi konji za kočije. Vsak bo stal svojih 50 louisdorjev. In zlozna kočija! Zopet ne sme biti star, obrabljen kason, ampak res dobra kočija. Koliko bo taka stala, zdaj niti približno ne morem ceniti. Tudi potrebno opravo treba nabaviti! Skratka, troški — z vsemi postranskimi izdatki — bodo znašali 400-500 louisdorjev!"

"500 louisdorjev!" sem prestrašen zaklical. "Saj to je celo premoženje, vsaj po naših Švicarskih pojmihi. Tako visoko stroškov nisem cenil, ali da pošteno povem, o tej stvari niti nisem bliže razmišljal."

"Čisto kakor 'velik gospod'! Škoda pa, da nisva! Moraš torej rad ali nerad prositi gospoda tajnika, ali da ti da 500 louisdorjev predjemka, ali pa da smemo skrivnost zaupati tudi majorju Bachmannu. Ta bi lahko spravil skupaj potrebni denar; in tudi drugače bi bilo na vse strani bolje, če bi on za stvar vedel; potem bi imeli pristo roko za vse priprave. Le pomisli: preskusiti bova morala voz in konje ter pot, ki je zarisana na papirju, upoznati vsaj do čez Saint-Denis-a. Kako do to mogoče, ako bo moštvo morda cele tedne zbrano v vojašnicah? In to se zdaj lahko zgodi!"

Zopet se mu moral pritrditi. Razmišljala sva, ali naj bi gospodu Augeardu pismeno razodel težkoče pod naslovom, ki mi ga je bil dal, ali bi bi- lo bolje, da bi ga osebno poiskal v tju!"

Versaillesu ter ustno z njim razpravljaj. Odločila sva se za zadnje, ker je bilo pismeno občejanje vsekakor nevarno. Pozno po polnoči sva se ločila.

XIX.

Konec v Versaillesu.

3. in 4. oktobra je bil dež. Že zato nisem mogel prošiti dopusta, da bi v Triononu risal. Vrh tega so prihajale iz Pariza take vesti, da smo vsak čas pričakovali povelja za odhod. Ljudstvo se hoče vzdigniti, so govorili; Orleansova stranka da je zopet povzročila umetno draginjo in lakoto. Kajpada so mi tla pod nogami gorela! Do sobote teden bi moralo biti vse pripravljeno, a dan za dnem poteka, ne da bi mogla kaj narediti.

5. oktobra se je vendar nekoliko uvedrilo. Tedaj sem šel k majorju Bachmannu in prošil dopusta. Jezil se je radi nekega protukaza, ki je bil pravkar došel, in je rekel: "Idite radi mene, kamor hočete! Kmalu pošljem celi polk na dopust — ali pa bom sam prošil za svoj dopust. Sit sem že te vlade brez glave!"

Ročno sem se preoblekel v lično, a ne izredno civilno opravo, blizu tako, kakršno nosijo mladi odvetniki — črna fina sukna, lično nagubana nabornica na prsih in naročke s čipkami. Reding je namreč smatral, da bo vzbudilo manj pozornosti, v taki obleki vprašati po gospodu tajniku, ko pa v uniformi.

Ko sem blizu Versailles-a prišel na mesto, odkoder je odprti pogled na cesto v Sevres, sem zaslišal bobne in neznanosko vpije. Blizu tucat bobnarjev je korakalo pred četo mož, kakršne sem poznal iz Bastijskih dni: razcapani, bradati, pijani lupeži. Za njimi pa je šla četa široka in kar se je daleč videlo, cela vojska žensk v raztrganih blatinah krilih, z vilami, drogovci, zarjavlimi puškami na ramah, vodč se pod pazduho in vrečec: "V Versailles! Gremo po mojstra peka in po gospo pekovo in mla-dega peka! Kruha hočemo in svobodo!" Versajci, hitre naproti ženski armadi, so kričali na vse grlo: "Živele naše hrabre Parižanke!"

Cesa bolj ostudnega nikoli nisem videl, kakor je bil ta ženski spreved. To je bila sodega Pariška! Prvi hip sem pomišljal, ali ne bi oddiral nazaj v Courbevoie, da bi pozval naše bataljone, da pridejo braniti kralja. Zakaj očitno je bil kralj tisti pek, po katerega gredo. Toda ni li bil Flandernski polk dovolj močan zoper te ženske? In ali bi smeli priti brez povelja? Ne, naprej v grad!

Skoro isti čas kakor jaz so dospeli prve čete žensk na Vojni Trg. Flandernski polk je stal tu pred vnanjim omrežjem; ob notranjem omrežju, ki je ministrski dvor ločilo od kraljevega dvora, sem videl telesno stražo. Že sem mislil, da ne pridejo v grad. Tu je lepa "Lutitanka," nesramno kot Amazonka oblečena ženska, v družbi enakih grdob, zdirljala na konju med vrste vojakov. Denar in lepe besede so vojake omanile; takoj so se odprla križna vrata, in v par trenutkih je sodega poplavila vnanji dvor.

Na tej strani nisem mogel v grad; to je bilo očitno. Šel sem torej okoli južnega krila in poskusil pri omrežju oranžerije. Tam stoječa straža se je sicer nekaj ustavljala, toda ko sem povedal, da sem častnik v civilni obleki in nesem tajno poročilo me je pustil skozi. Sreča je nanesla, da sem v oranžeriji naletel na vrtnarja, ki me je bil v maju videl risati v Triononu. Koj me je zopet spoznal ter me peljal po sto marmornih stopnicah navzgor k drugemu omrežju, ki je zapiralo vhod na grajsko vrtno teraso. Tudi tu je stala straža, ki me je pa v vrtnarjevi družbi brez težkoče pustila vstopiti. Pri nekem stranskem vhodu me je vrtnar priporočil enemu služabniku, in tako sem prišel v grad.

Del poslopja, kjer sem vstopil, mi je bil dočela tuj. Neskončni mostovi, na eni strani z okni na notranja dvorišča, na drugi strani z nešteti vrati, vmes slike in kipi, govoreči k bojni slavi nekdanjih kraljev; potem zopet široke mramorne stopnice, vodče navzdol v pritličje in navzgor v višja nadstropja. Od časa do časa so se odprla očem vmesna krila, ki so se zdela prav tako brezkončna kakor štrikrat daljša glavna krila. In vse to blodišče stopnic, hodnikov, predsob, sob in dvoran je bil le južni del, komaj četrtina celega gradu! Vprašal sem zaporedoma celo vrsto služabnikov za pisarno kraljičinega tajnika. Eden me je poslal v severno krilo, drugi v srednjo stavbo, tretji celo v ministerstva, ki so bila nastanjena v treh krilih, ločenih od glavnega poslopja, na obeh straneh grajskega dvora. Tja pa zdaj sploh ni bilo mogoče priti, ker je Pariška drhal preplavila dvor. Tekal sem po hodnikih in stopnicah, da sem se utrudil do smrti, a tajnikove pisarne nisem našel.

Naposled sem ves upehan sedel v okensko dolbino, odkoder se je videlo na dvor. Tu sta šla mimo mene dva gospoda, ki sta razveto govorila med naslovom, ki mi ga je bil dal, ali bi bi- lo bolje, da bi ga osebno poiskal v tju!"

kralja. Saj so najnavadnejše vlačuge s Pariške ceste!"

"Moramo jih pustiti k njemu!" je odgovoril drugi. "Odposlanstvo vodi predsednik Narodnega Zbora. Ako je sramota za kralja, je komanj manjša za te neodvisne narodne zastopnike. Svojet je pijana udrila v zborovalnico in tam prave grdobije počenjala."

"Enako bodo delale tukaj v gradu pred kraljevimi očmi. Jaz ostanem pri svoji misli: treba jih je s silo postisniti iz grajskega dvora."

"To sem priporočal njegovemu veličanstvu. A pravi: 'Kako je mogoče rabiti silo zoper ženske, ki hočejo le pisano prošnjo podati?' To je prav podla zanka, ki nam jo je Orleans nastavil. Zoper moške bi se utegnili dobiti od kralja dovoljenje, da silo se silo odbijem; na, tu nam pošlje ženske!"

"Ali ste ga videli, vojvoda, kako hodi po dvorišču mej ženskami ter jim roke stiska? In le čujte, kaj kričijo!" In res je prihajalo z dvorišča vresčanje tisočerihi grl: "Živio Orleans! Naš oče! Naš kralj!"

"Da noče kralj dovoliti, da bi tega človeka zaprli!" je rekel oni, ki sem ga slišal nazivati za vojvodo. Bil je vojvoda Luksenburški, kakor sem pozneje spoznal.

"Zdaj je prekasno! Kot narodni zastopnik je Orleans nedotakljiv. Kralj bi bil moral to prej storiti, kakor so mu od raznih strani svetovali, je odgovoril drugi gospod, in oba sta se oddaljila, ko je ta pripomnil: "Morava podvizati, monsieur, ako naj vidi va tu čudno odposlanstvo. Kmalu je pripeljejo gori po kraljičinih stopnicah."

Skenil sem iti za gospodom in hitel v mali razdalji za njima. Tu me je čisto nenadoma srečal oni mladi človek, ki me je bil pred nekaj dnevi videl na vrtu Triononske pristave, in o katerem je Ivanka rekla, da je tajnikov nečak. Tudi on me je takoj spoznal vkljub moji civilni opravi.

"Oj glej no — ljube male mlekarice iz Trionona!" je zaklical. "Kako pridete sem, in se preoblečeni! Ali imate tudi ti v gradu kakšno ljubico ali pa ste izmed agentov teh Pariških sem tu zunaj?"

Odgovor je bil tak, da bi ga v drugačnih okoliščinah ne bil pustil brez kazni. Tako pa sem imel toliko preudarnosti, da sem jezo požrl in čisto prijazno rekel: "eseli me, vas videti! Motite se pa, če mislite, da se me taki vzroki pripeljejo sem v grad. Imam le prav kratko poročilce na vašega gospoda strica, kraljičinega tajnika, in vi boste gotovo tako dobri, da mi pokazete njegovo pisarno."

Tajnikov nečak me je pogledal s tako zlobnim obrazom, da bi bilo na vsak način previdno, ne zaupati mu. A bil sem vedno zaupljivega srca. Tu me je vprašal, kakšno je tisto poročilo, češ, da ga lahko on sam opravi. Zahvalil sem se in rekel, da moram osebnostno govoriti.

(Dalje prih.)

Izdal se je.

Jože: "Ti, kdaj je človek prav močno pijan?"

Tone: "Poglej! Tamle stojita dva vojaka. Ako bi videl mesto dveh štiri, takrat bi bil zares pijan."

Jože: "He, saj stoji samo eden tamle."

ZA
PISMENI PAPIR,
KUVERTE,
NAKAZNICE,
BOLNIŠKE LISTE
IN PRAVILA

v slovenskem in angleškem jeziku, ter vse vrste tiskovine, oglašene in knjige pišite na največje slovensko unijsko tiskarno v Ameriki:

Amerikanski Slovenec

JOLIET, ILLINOIS.

DELO JAMČIMO.

Nova slovenska
naselbina

V WISCONSINU, PRVI POLJE-
DELSKI DRŽAVI AMERIŠKE
UNIJE.

Med vsemi državami prostrane republike zavzema Wisconsin najodličnejše mesto, kar se tiče poljedelstva, živinoreje in šadereje. V nobeni drugi državi ne živi farmar v tako ugodnih razmerah, kot ravno v tej napredni državi, katera tudi v marsičem drugem nadkriljuje ostale svoje sestre. Wisconsin je država, katera po svojem zdravem podnebnju, po svojih čistih, hladnih vodah, po svojih krasnih jezerih, po svojih bogatih loviščih itd., najbolj prija našim ljudem. Zato pa je tudi v državi Wisconsin toliko slovenskih farmerskih naselbin, kot v nobeni drugi državi Unije. Ljudje se trumoma naseljujejo na farme, ker vedo, da je le NA FARMAH njih bodočnost in ker jih razuntaga k temu

takorekoč silijo že skoro neznosne delavske razmere po mestih (splošna draginja, vedna nevarnost brezposelnosti, slabe plače, naporno in nezdružljivo delo po smrdljivih tovarnah itd.)

Kar je bilo DOBRE farmerske zemlje, dostopne doslej Slovincem, se je vsled kričeče judovske reklame od strani raznih slovenskih zemljiških agentov večinoma že vsa razprodala, tako da je sedaj to, kar še ponujajo zemlja le bolj dvomljive kakovosti in manjše vrednosti.

Wisconsin pa je obsejna dežela in še daleč ne tako obljudena in naseljena, kakor bi po svojih naravnih prednostih pred drugimi državami lahko bila. V Wisconsinu se še dobi DOBRA ZEMLJA; vendar Slovincem doslej ni bila na ponudbo, pač pa drugim Slovanom, v prvi vrsti podjetnim Čehom, ki so priznani najboljši poljedelci med vsemi Slovani. Kjer se naseli razboriti Čeh, je to že samoobsebi zadosten dokaz, da zemlja tam NI SLABA!

Podpisani naselbinski družbi se je po dolgem prizadevanju posrečilo, da je dobila edino zastopništvo v svrhu razprodaje te izvrstne farmerske zemlje med Slovence.

Ne bomo hvalili naše zemlje, kakor hvalijo svojo na vse pretege razni slovenski špekulantni agentje; — kajti stojimo na stališču, da se vsaka dobra stvar sama hvali, — pač pa Vam priporočamo le, da nam pišete še danes po natančen slovenski bogato ilustrovani popis zemlje z dotičnim zemljevidom, ki ga na zahtevo pošljemo vsakemu brezplačno. V tem popisu najdete vse, kar želite zvedeti o zemlji, ki jo hočete kupiti.

Pišite nam še danes in mi Vam drage volje damo vsa potrebna pojasnila o tej novi slovenski naselbini.

Slovenska
Naselbinska Družba

198 FIRST AVENUE,

MILWAUKEE :: WISCONSIN.

Chicago Phone 2524.

John R. Herath

40-41 Young Bldg., Jefferson Street

JOLIET, ILL.

PRODAJA ZEMLJIŠČA
ZAVARUJE PROTI POŽARU
POSOJUJE DENAR

Slovincem in Hrvatom se priporoča.

JOHN
STEFANICH

N. W. Phone 348

::Slovenska Gostilna::

vino domače in importirano,
fino žganje in diseče smodke.

915 N. Scott St., Joliet, Ill.

Chi. tel. 3399. N. W. tel. 1257

Louis Wise

200 Jackson St. JOLIET, ILL.

gostilničar

VINO, ŽGANJE IN SMODKE.

Sobe v najem in Lunch Room.

Naročite zaboj steklenic

novega piva, ki se imenuje

EAGLE EXPORT

ter je najboljša pijača

E. Porter Brewing Company

Oba telefona 405.

S. Bluff St., Joliet, Ill.

POLKOVNIK GOETHALS, PRVI GUVERNER KANALSKEGA PASA

Polkovnik George W. Goethals je bil po predsedniku Wilsonu pred kratkim imenovan prvemu guvernerju Panamokanalskega pasa. G. Goethals je bil glavni inženir pri gradnji prekopa izza l. 1907. Panamokanalska komisija je bila odstavljena z dnem 1. aprila t. l. in polkovnik Goethals je prevzel svojo novo službo. Tu je naslikan na desni strani s prejšnjim predsednikom Taftom. Slika je bila posneta za časa, ko je g. Taft zadnjikrat uradno obiskal kanalski pas.

MALI OGLASI.

MESAR, KI RAZUME SVOJ POS-
sel in govori slovensko ali hrvatsko,
dobi stalno delo. Jos. J. Pleše, 911
N. Scott St., Joliet, Ill. 2t

RABIMO DOBREGA MOŽA, KI
želi stalno delo pri insurance kom-
paniji, ter govori angleško in slo-
vanske jezike. Več se pozve v sobi
št. 407 Joliet National Bank Bldg.,
Joliet, Ill. 45t2

POKLADAJTE KOKOŠAM IN PI-
šetom drobnino (zdrobljeno zrnje)
v kateri je zelenega graha in bodo
zdrave. Zrezana detelja, Gluten Meal
in Darling's Meat Crisp za piščance.
Po Come Back Meat Mash dobro
nesejo, če niso vse petelini. 25 raz-
nih vrst šrota za kokoši. Imamo
tudi zdravilnika za kokoši. Molasses
dairy feed, za krave in prešiče. Pro-
dajamo ceno moko, krompir, seme-
na za trave, detelje in alfalfa. Od-
prto do 9. zv. Chicago tel. 1223.
Fogarty's Big Feed Store, 609 Col-
lins St. vogal Ohio St., Joliet, Ill.
Zmenimo se po domače. Cene zmern-
ne — dobra vaga. 45t2

J. P. KING
Oba telefon 405. 8
Lesni
*****trgovce.
Clinton in Desplaines Sts. Joliet

NAŠIM SLOVENCEM!

Dobili smo iz starega kraja
veliko zalogo importiranih
zdravil, zdravilnih rož, olja,
tinkture, mazila itd, za vsako-
vrstne bolezni. Ta zdravila se
našim rojakom tople priporo-
čajo. Pišite po cenik!

DOM. LEKARNA

West Allis Sta.

MILWAUKEE, WIS.

POZOR, ROJAKINJE!

Ali veste, kje je dobiti najboljšo me-
so po najnižji ceni? Gotovo! V mesnici

J. & A. Pasdertz

se dobijo najboljšo svežo in preka-
jene klobase in najokusnejše meso.
Vse po najnižji ceni. Pridite torej in
poskusite naše meso.

Nizke cene in dobra postrežba je
naše geslo.

Ne pozabite torej obiskati nas v
našoj mesnici in groceriji na voga-
lu Broadway and Granite Streets.

Chic. Phone 2768. N. W. Phone 1113